

26
ROČNÍK 14

29. dubna 2005

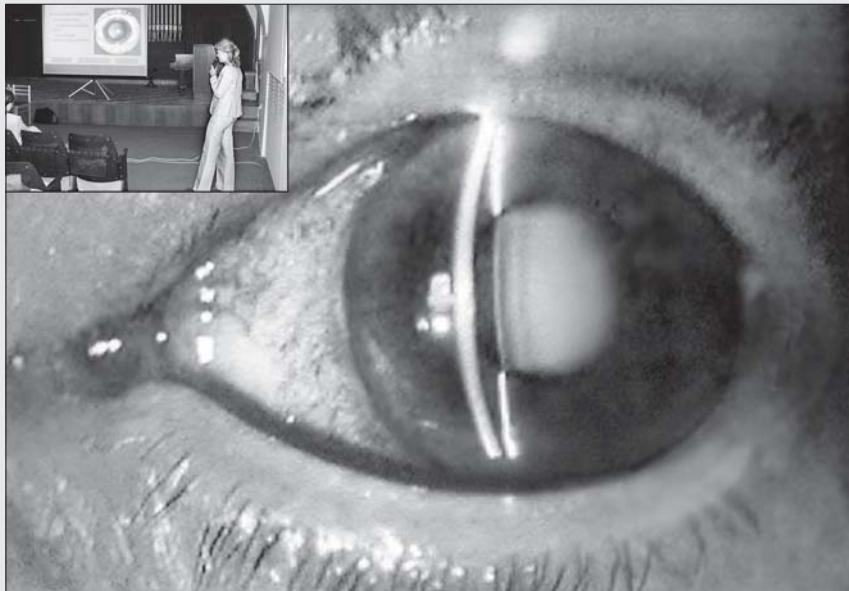
V ČÍSLE:

V Olomouci proběhl mezinárodní seminář k psychiatrii • Přední evropský odborník na Lékařské fakultě • Představujeme: Albert Maysles • O čem se mluví: proč nezávislý interní audit?

Prostřednictvím videoprojekce měli účastníci semináře, který 25. 4. ve Vlastivědném muzeu v Olomouci pořádala Oční klinika LF UP a FNO, ojedinělou příležitost být svědky operace šedého zákalu. Výklad určený především laické veřejnosti podala mj. primářka OK LF MUDr. K. Marešová (viz snímek ve výřezu).

(Další informace viz strana 2.)

-red-, foto -tj- ▶

Prezident republiky jmenoval nové profesory vysokých škol

Na návrh vědeckých a uměleckých rad vysokých škol jmenoval prezident republiky prof. V. Klaus 25. 4. 2005 ve Velké aule Karolína v Praze šedesát sedm nových profesorů vysokých škol. Mezi těmi, kteří slavnostně převzali jmenovací dekry s účinností od 1. 5. 2005, byli i noví profesori olomoucké univerzity: **prof. R. Bělohlávek, Dr., Ph.D.** (vedoucí Katedry informatiky PŘF), který byl jmenován na návrh Vědecké rady Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava pro obor informatika, **prof. I. Frébort, CSc., Ph.D.** (proděkan PŘF pro mimouniverzitní spolupráci, vedoucí Oddělení molekulární biologie Katedry biochemie PŘF), na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy v Praze pro obor biochemie, a **prof. L. Karfiková, Dr. theol.**

(Katedra filozofie a patologie CMTF), na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy v Praze pro obor evangelická teologie.

Jmenovací dekry převzali také ti profesori, jejichž řízení ke jmenování profesorem proběhlo na Univerzitě Palackého: prof. S. Hamplová, CSc. (FF UK Praha), pro obor lingvistika konkrétních jazyků (románské jazyky), prof. B. Hruška, DrSc. (OÚ AV ČR, HTF UK Praha), pro obor historie, prof. J. Králová, CSc. (FF UK Praha), pro obor lingvistika konkrétních jazyků (románské jazyky), prof. V. Prečan, CSc. (ČDS Praha), pro obor historie a prof. B. Zavadil, CSc. (FF UK Praha), pro obor lingvistika románských jazyků (románské jazyky).

Blahopřejeme.

-red-

Dotace pro UP je v roce 2005 zhruba o 13 % vyšší než loni

Jestliže loňská částka státní dotace představovala pro UP téměř 15% nárůst finančních prostředků na realizaci akreditovaných studijních programů (přidělaná suma na rok 2004 odpovídala částce 694 324 tis.), letošní navýšení činí dalších 12,88 %. Částka 694 324 tis. Kč v roce 2004 odpovídala základní dotaci na realizaci akreditovaných studijních programů (ukazatel A, 691 465 tis. Kč) a bonifikaci za počty absolventů doktorských studijních programů (2 859 tis. Kč). V roce 2005 se mírně upravila struktura ukazatelů. Celková částka odpovídající loňským údajům se skládá z ukazatele A + B1 (760 129 tis. Kč) a ukazatele B2 (bonifikace za počty všech absolventů, 23 605 tis. Kč). Celkem tedy bylo předmětem dělení 783 734 tis. Kč, což je v porovnání s rokem 2004 vyšší o 89 410 tis. Kč, tj. o 12,88 %. Dotace A + B1 byly děleny mezi fakulty, centrální prostředky a centrální jednotky (tj. mezi všechny součásti s výjimkou SKM), dotace B2 byla dělena pouze mezi fakulty. Je třeba ovšem dodat, že AS UP rovněž schvaloval rozdělení dotace na specifický výzkum ve výši 53 520 tis. Kč, která je o 1 107 tis. Kč, tj. o 2,11 % vyšší oproti roku 2004, komentoval ekonomické souvislosti dotační oblasti Ing. J. Jirka, kvestor UP. Podle materiálu Dotace MŠMT ČR na rok 2005 – komentář a návrh dělení v rámci UP připraveného pro březnové jednání AS UP došlo kromě metodických změn ve stanovení ukazatelů a ve způsobu výpočtu dotací k poměrně výraznému navýšení finančních prostředků státního rozpočtu. I přesto se základní normativ na jednoho studenta s koeficientem náročnosti 1 zvýšil pouze o cca 1 % na 33 320 Kč/rok. Toto minimální zvýšení bylo kompenzováno financováním všech studentů zapsaných v matrice k 31. 10. 2003 a počtu studentů přijatých v roce 2004 do výše počtu dohodnutých s ministerstvem. Poslelna byla i částka určená na stipendium doktorandů, z 80 tis. Kč na 82 tis. Kč na jednoho studenta na rok. Ze schválené metodiky dělení dotace MŠMT ČR pro UP na rok 2005 mj. vyplývá, že dotace pro

Academia film Olomouc povede i v roce 2006 dosavadní organizační tým

Kolegium rektorky UP uzavřelo (20. 4. 2005) jednání o řediteli příštího ročníku mezinárodního festivalu *Academia film Olomouc*. I v roce 2006 zůstane festival, jehož vyhlásovatelem je Univerzita Palackého, organizačně i dramaturgicky v gesci stávajícího týmu, jenž se podle usnesení zmíněného poradního orgánu rektorky UP osvědčil. Kolegium rektorky UP vyjádřilo tímto i nadále důvěru stávajícímu řediteli festivalu PhDr. R. Hladkému, přičemž návrh nové organizační a dramaturgické koncepce, který připravila pracovní skupina pověřená Katedrou divadelních, filmových a mediálních studií FF UP, byl přijat jako návrh pro případnou spolupráci.

Většina diskusních příspěvků se nesla v pozitivním hodnocení dosavadního zkušeného týmu, jenž by v ideálním případě měl spolupracovat s odborníky výše uvedené katedry. K možné změně organizační a dramaturgické skupiny se vyjadřovali děkani jednotlivých fakult UP, do diskuse se zapojil kancléř UP, zazněl názor kvestora UP, prostor k vyjádření využil i stávající ředitel festivalu PhDr. R. Hladký, jenž v nově předložené koncepci nespatřuje zásadní změny ani po stránce organizační, ani po stránce dramaturgické.

Minimální odlišnost obou koncepcí zaznamenala podle svých slov i prof. J. Mačáková, rektorka UP, jež zároveň nenachází objektivní důvod pro výměnu ředitele. Jak dále rektorka UP uvedla, i podle jejího názoru by bylo ideální, kdyby se Katedra divadelních, filmových a mediálních studií FF UP zapojila do struktury dosavadního organizačního týmu, proto se o možné spolupráci znovu pokusí jednat s jejími zástupci. Podobný názor vyjádřil také kvestor UP Ing. J. Jirka: *Na UP existuje zkušený tým lidí, kteří zabezpečují organizaci festivalu dobře; vneseš do toho novinky, jež zmíněná katedra přináší.*

Jednání o příštím ročníku festivalu nebyl přítomen nikdo ze čtyřčlenné pracovní skupiny, jež na nové koncepci pracovala. S výsledným rozhodnutím Kolegia rektorky UP vyjádřili nesouhlas děkan CMTF a děkan FF UP.

Intenzivnější jednání o možné změně v organizaci i dramaturgii festivalu začala bezprostředně po ukončení jeho 39. ročníku, a to především na základě kritických připomínek k „neprůhlednosti“, „sterilitě“, „apatii“ a „setrvačnosti“ organizace stávající přehlíd-

Dokončení na str. 2

Dokončení na str. 3

Operace šedého zákalu na vlastní oči

Operaci šedého zákalu měli možnost vidět zájemci, kteří v pondělí 25. 4. zavítali do olomouckého Vlastivědného muzea. Komentovaná videoprojekce tohoto lékařského zákroku byla součástí semináře *Katarakta – včera, dnes a zítra*. Akci určenou široké veřejnosti uspořádala Oční klinika LF UP a FNO. *Jde nám především o osvětlu. Chceme, aby se lidé dozvěděli něco o příznacích onemocnění a také o možnostech jeho léčby*, uvedl lékař Oční kliniky FNO MUDr. M. Reháč a dodal: *Šedý zákal se většinou vyskytuje u lidí nad padesát let. Ve věku kolem sedmdesáti trpí určitým poklesem vidění způsobeným zkalením čočky devadesát procent populace. Onemocnění se ale v poslední době objevuje rovněž u mladších lidí a to už od čtyřiceti let věku. Jak vysvětlil, šedý zákal neboli katarakta je označení pro zkalení čočky. V loňském roce bylo podle jeho slov na Oční klinice FNO provedeno přibližně 1 400 operací šedého zákalu, v celé České republice pak více než padesát tisíc.*

Druhým tématem semináře bylo věkem podmíněné onemocnění sítnice, které je nejčastější příčinou praktické slepoty v rozvinutých zemích. Přednášeli přednostka kliniky doc. J. Reháč, CSc., a jeho zástupci – primářka MUDr. K. Marešová a MUDr. O. Chrapek.

-eh-, -fno-

Závěry 79. zasedání Pléna České konference rektorů

Plénem České konference rektorů (ČKR) přijalo na svém 79. zasedání, které proběhlo ve dnech 21.–22. 4. v Ostravě, následující závěry:

* ČKR jednala o návrhu poslanců (vydaném jako parlamentní tisk 949) na novelizaci zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. ČKR se nechce vyjadřovat k jednotlivým formulacím, konstatuje však, že tento návrh může pomoci v řadě oblastí zvýraznit postavení všech vysokých škol, zjednodušit akreditační řízení, zefektivnit hospodaření vysokých škol a posílit právní jistotu studentů. Za nejvýznamnější část návrhu ČKR pokládá pasáže týkající se hospodaření vysokých škol a osvození vysokých škol od daní z příjmů. Návrh jako celek znamená významný krok ke zkvalitnění všech vysokých škol.

* ČKR se zabývala sociálním postavením studentů soukromých vysokých škol a podporuje jejich zrovnoprávnění s ostatními studenty v oblasti příspěvků na ubytování a stravování.

* ČKR bere na vědomí zprávu pracovní skupiny ČKR pro tvorbu rozpočtu. Za priority rozpočtu na rok 2006 považuje: a) navýšení normativu, b) podporu specifického výzkumu, c) posílení stipendií studentů doktorských studijních programů, d) podporu internacionalizace.

-čkr-

Krátce z Kolegia rektory UP (20. 4.)

* **Vědecko-technický park Univerzity Palackého** – Kolegium rektory UP informovalo o poslání, činnosti a cílech Vědecko-technického parku UP (VTP) jeho ředitelka Mgr. H. Štoselová a projektová manažerka Mgr. G. Pokorná. Zmíněné univerzitní pracoviště bylo založeno v roce 2000 a jeho prostory byly rekonstruovány Univerzitou Palackého za finanční pomoci vlády České republiky prostřednictvím grantové podpory Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Ministerstva pro místní rozvoj ČR a prostředků pilotního projektu programu Phare. Mgr. G. Pokorná mj. v průběhu prezentace zmínila i nově nabízející pomoc VTP, která zahrnuje veškeré služby související s předkládáním projektů. Vědecko-technický park se chystá cíleně informovat pracoviště o projektových možnostech, nabízí veškerou pomoc s administrativou (průběžné zprávy, závěrečné zprávy, hlídání termínů a jejich

V Olomouci proběhl mezinárodní seminář k psychiatrii

Klinika psychiatrie a lékařské psychologie LF UP a FN Olomouc ve spolupráci s Psychiatrickým oddělením Vojenské nemocnice Olomouc uspořádali ve dnech 15.–16. 4. 2005 mezinárodní odborný seminář na téma „Psychiatrie v České republice a zemích jejich sousedů“, v hlavním sále Vojenské nemocnice Klášterní Hradisko.

Za účasti 60 odborníků z univerzitních psychiatrických klinik ve Vídni, Lipsku, Hemeru, Grazu, Opole a českých psychiatrických pracovišť odezněly odborné referáty o aktuálních otázkách léčby depresí, hyperaktivního syndromu a demencí, o výskytu trestné činnosti mezi duševně nemocnými psychózoou, o výživě a stravovacích návycích schizofrenií, o historii psychiatrie v českých zemích a Rakousku, o historii a perspektivách psychiatrického oddělení VN v Olomouci, o umění a psychiatrii, o vývoji ambulantní

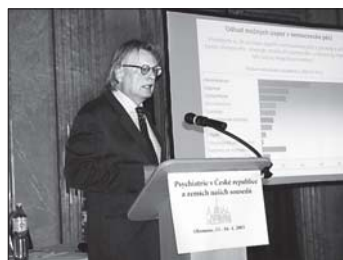
psychiatrické péče u nás po roce 1989 a o integraci v psychiatrii.

V odpoledních hodinách proběhla paralelní sekce sester za účasti 80 pracovníků z celé naší republiky. Jejich sdělení se týkala léčby psychomotorického neklidu a agitovanosti, použití omezovacích prostředků v psychiatrické praxi a psychosociální rehabilitace.

Při zahájení zazněly hornové sonety v podání členů MFO, po odborném jednání následovala prohlídka Klášterního Hradiska, v podvečer potom exkurze v Engelových varhan v chrámu sv. Mořice a den byl zakončen společným večerem v prostorách konviktu.

Celá akce proběhla hladce, odborný a společenský program dle hodnocení účastníků byl na vysoké úrovni. Můj dík patří všem, kteří se o to zasloužili – tedy především za příkladnou organizaci jak v přípravné fázi semináře, tak i během jeho konání, pracovníkům Konferenčního servisu IC UP – paní J. Hýbnerové a Ing. J. Pourovi a všem sponzorům; dále Psychiatrickému oddělení VN – prim. MUDr. J. Bilíkové a vedoucímu ošetřovateli panu Novotnému, vrchní sestře PK FN paní K. Horákové, a klinickým sestram H. Fialové, H. Pizurové a B. Šindelářové.

Prof. J. Bouček, CSc., přednostka Kliniky psychiatrie a lékařské psychologie LF UP a FNO, foto -tj-

▲ Na snímku prof. M. C. Angermeyer z univerzity z Lipska

Stručně

Vědecká knihovna Olomouc uspořádala 14. 4. v Divadelním sále UC UP setkání s „mistrem ve slám poetry“ J. Konečným pod názvem Literární kabaret.

R. Pogoda a studenti a pedagogové Katedry hudební výchovy PdF a Katedry muzikologie uvedli 19. 4. v Komorním sále UC UP pořad ke 100. výročí narození protagonistů Osvobozeného divadla V + W + J.

V Galerii Zbrojnice IC UP se 20. 4. uskutečnila vernisáž výstavy „Geometrie Zdenka Kučery“, která potrvá do 6. 5. 2005.

Vysokoškolské katolické hnutí bylo pořadatelem přednášky P. F. Lizny, který v Centru Aletti 20. 4. besedoval se studenty o své pěší pouti do Compostelly.

-red-, foto -tj-

Academia film Olomouc...

Dokončení ze str. 1

ky. V návaznosti na tyto ohlasy uspořádala na konci listopadu 2004 studentská iniciativa *Studna* na toto téma besedu. Rektorka UP prof. J. Mačáková obdržela stanovisko Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP k možnosti převzít organizaci a dramaturgii mezinárodního festivalu AFO pro rok 2006 k datu 20. 12. 2004. Tento návrh rektorka uvítala, ke svému vyjádření k jednotlivým podmínkám katedry přiložila zprávu auditora za rok 2003, předběžné údaje o rozpočtu za rok 2004, Statut AFO a zprávu o průběhu AFO 2004 a navrhla, aby katedra připravila projekt a dramaturgický plán AFO 2006. Poté, co byl návrh pracovní verze projektu vypracován, se s ním seznámali děkanka a děkani jednotlivých fakult UP.

M. Hronová

-map-

Přední evropský odborník na Lékařské fakultě

■ Ústav lékařské biofyziky LF UP zorganizoval v rámci výuky předmětu kategorie C – Lékařská přístrojová technika – přednášku předního evropského odborníka dr. Ch. Kollmana *Introduction to advanced ultrasound imaging techniques*. Přednáška (v angličtině), která se konala na Teoretických ústavech LF UP dne 19. 4., pojednávala o nejnovějších přístrojích a metodách, používaných pro sonografické

vyšetřování v medicíně. Vzhledem k bouřlivému technickému a technologickému vývoji se tento obor stále rychle rozvíjí a často ani sami specialisté nestačí sledovat všechny aktuální změny. Fakt, že podobná přednáška může být užitečná i pro ně, potvrdila účast na této akci: kromě studentů LF UP si přišli zajímavé téma poslechnout také lékaři z Fakultní nemocnice Olomouc a pedagogové Katedry informatiky PŘF UP.

Dr. Ch. Kollman je vedoucím Laboratoře ultrazvukové techniky Centra pro biomedicínské inženýrství a fyziku Lékařské univerzity ve Vídni (viz <http://www.bmt.p.akh-wien.ac.at/people/kollch1/home.html>) a již několik let spolupracuje s Ústavem lékařské biofyziky v rámci projektu mezinárodní spolupráce Akcion.

Celou přednášku je možno stáhnout jak ve formě souboru PDF, tak i PowerPointové prezentace. Odkaz je na domovské stránce České společnosti pro ultrazvuk <http://csu.upol.cz>.

Ing. L. Doležal, Ústav lékařské biofyziky LF UP, foto archiv autora

Dotace pro UP...

Dokončení ze str. 1

centrální jednotky zohledňuje jejich podíl na získaných grantech, která výrazně ovlivňuje celkovou výši dotace na specifických výzkum pro UP. Zdali však mohou centrální jednotky schválení metodiky a poté i návrhu dělení dotace v rámci UP pro rok 2005 chápat jako garanci kompenzace těchto prostředků v plné výši, jsme se opět dotázali kvestora UP: *Jak již bylo dříve napsáno i řečeno, základem pro navrhovanou výši dotace centrálním jednotkám byly od roku 2003 (tedy od změny metodiky výpočtu dotace na specifický výzkum) částky základní dotace přidělené v roce 2002 včetně tehdejšího podílu na dotaci na SV (tehdy ještě NIVV). V roce 2004, kdy došlo v závěru roku ke snížení navržené dotace pro IC a RUP, bylo toto zohlednění z velké části potlačeno. V roce letošním jsme se snažili prosadit navrženou výši dotace centrálním jednotkám tak, aby alespoň částečně tuto kompenzaci dostaly, což se podle mého názoru podařilo. Je ovšem třeba říci, že metodika výpočtu dotace na SV obsahuje několik kritérií, které nelze u centrálních jednotek uplatnit. Přesný výpočet jejich podílu na získání této dotace pro UP z těchto důvodů nelze provést. Jedinou relativně přesnou metodou by bylo provést celý výpočet dotace z úrovně ministerstva mezi všechny veřejné vysoké školy tak, že bychom do podkladových údajů za UP nezahrnuli hodnoty příslušných ukazatelů centrálních jednotek (tj. jejich granty v letech 2001 až 2003, v roce 2004, celkový objem grantů v letech 2001 až 2003, které měly odezvu v RIV). Rozdíl takto vypočtené dotace pro UP a dotace skutečně přiznané UP v letošním roce by pak zhruba odpovídal podílu centrálních jednotek na jejím získání, vysvětlil situaci a dodal, že k provedení takového výpočtu však UP dostatek podkladů nemá.*

Celková výše dotace vysokým školám byla v roce 2004 v porovnání s rokem 2003 vyšší o cca 2,5 mld. Kč; podle zveřejněných podkladů (viz www.msmt.cz) představuje letošní celková navýšení bez prostředků programového financování více než 1,8 mld. Kč.

M. Hronová

Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě

■ Katedra výtvarné výchovy PdF UP pokračuje v prostorách Uměleckého centra UP v nabídce bohaté výstavní činnosti. V současné době je v prostorách UC UP možné shlédnout řadu zajímavých výstav; jednou z nich je výstava dětského výtvarného projevu *Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě*.

Vystavené práce vytvořily děti navštěvující výtvarnou výuku Studia Experiment, olomouckého občanského sdružení, které se již 11 let věnuje práci s dětmi a mládeží regionu.

Pestrá a barevná výstava je barvitým zápisníkem z cest, které děti absolvovaly v průběhu školního roku 2004/5 při práci na výtvarném projektu *Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě*. Tento výtvarný projekt, jak ukazují vystavené soubory prací, byl zaměřen především na poznávání rozličných kultur a evropských i mimoevropských duchovních tradic. Cílem projektu bylo hledání cest, jak přiblížit už nejmladším dětem geograficky i časově vzdálené kultury, jejich typické představitele a výtvarné umění. Jak je vidět z vystavených prací, přístupování vybraných kultur probíhalo v zásadě dvojím způsobem: jednak skrze silný, sdělný příběh (např. postavy a dobrodružství řecké mytologie, příběhy starého Egypta), jednak skrze působivou výtvarnou formu, lákající děti vyzkoušet si způsoby, jakými dávní umělci tvořili. Děti tak přes kontakt s uměleckým dílem nenásilně poznaly dané tvarosloví, osvojily si techniku, naučily se práci s neobvyklým materiálem nebo formátem (velkoplošná papírová „mozaika“ ztvárněná Alexandrou Velikou, keramické mozaiky s babylonskými příšerami-strážci hradeb, objekt raně křesťanské kaple, korunovační klenoty).

Na projektu se podílely skupiny dětí a mládeže velkého věkového rozpětí. Už nejmladší, ještě předškolní děti, se skrze vhodnou námětovou inspiraci snadno výtvarně identifikovaly s postavami, příběhy i formami výtvarného umění, jak je vidět např. na kolektivním díle nejmenších dětí Trójský kůň, na malbách afrických zvířat, rituálních černošských maskách nebo portrétech egyptských faraónů. Tímto způsobem se děti seznámily např. s uměním starého Egypta, starověkého Řecka či s uměním Afriky a předkolombusovské Ameriky.

Starší děti a mládež se už cílevědoměji zaměřily buď na zvládnutí obtížnějších technik, analýzu typického tvarosloví nebo bližšího poznávání duchovního podhoubí významných uměleckých děl světového výtvarného umění („restaurování“ čínských a japonských tisků, kaširovaný objekt Mumie královny Nefertiti se sarkofágem a pohřební výbavou, řecké červenofigurové nádoby jako vosková rezervář nebo keramické kachel atd.). Zvláště dívky zaujala také tvorba, případně rekonstrukce dobových kostýmů (kostýmy Indiánů a Inuitů, románský oděv).

Výstava *Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě* jistě osloví návštěvníky množstvím výtvarných nápadů, pro budoucí pedagogy může posloužit jako dobrá inspirace, jak lze dětem a mládeži přiblížovat výtvarné umění, jak učit radosti z estetického požitku a v neposlední řadě jak vychovávat k vnímavosti a respektu k odlišným duchovním tradicím.

Výstavu, která byla za obrovského zájmu dětí i dospělých zahájena 11. 4. 2005, mohou návštěvníci shlédnout do 13. 5. 2005, a to ve všední dny od 8 do 20 hod.

Mgr. P. Šobánová, foto archiv autorky a -tj-

PŘEDSTAVUJEME

Albert Maysles

Členové Vědecké rady UP schválili 18. 4. návrh na udělení *Ceny za přínos kinematografii*, kterou v rámci festivalu Academia film Olomouc 2005 převezme Albert Maysles, americký režisér a dokumentarista.

Albert Maysles je společně s bratrem Davidem (1932–1987) považován za tvůrce dokumentárního stylu známého jako „direct cinema“. Vytvořili dílo vyznačující se nespoutané životní energie a také, jak podotýká Albert, *z přesvědčení, že je nadešlé zachycovat skutečnost bez toho, že bychom ji nějak usměrňovali*.

Po krátkém dokumentu *Psychiatry in Russia* (1955) A. Mayslese a společném snímku o studentských nepokojích v Polsku *Youth of Poland* (1957) začali bratři spolupracovat s týmem dokumentaristů kolem R. Drewa a R. Leacocka, s nimiž natočili snímek *Primary* (1960), který je pohledem do zákulisí wisconsinských voleb, ve kterých se v roce 1960 rozhodovalo mezi demokratickými kandidáty J. Kennedym a H. Humphreym, a předznamenal řadu zásadních obrátů, pokud jde o technické, akustické či „narativní“ postupy dokumentárního filmu.

Bratři Mayslesovi natočili portréty celé řady celebrit a významných osobností, uveďme např. snímek *What's Happening! The Beatles in the USA* (1964), později sestříhán vyšel jako videonahrávka pod názvem *The Beatles! The First U. S. Visit, Meet Marlon Brando* (1965) a též *A Visit With Truman Capote* (1966) či takřka kultovní dokument *Gimme Shelter* (1970, režie: Albert Maysles, David Maysles, Charlotte Zwerin), strhující a provokující záznam altamontského vystoupení skupiny Rolling Stones.

Širokou paletu pokrývají snímky ze světa hudby po filmy, jejichž protagonisty jsou L. Bernstein, S. Ozawa, J. Norman, V. Horowitz, M. Rostropovič či W. Marsalis.

Snímek z období spolupráce se světově proslulými výtvarníky Christem a Jeanne-Claude *Christo's Valley Curtain* (1974) byl nominován na *Oskara – Cenu Akademie* jako nejlepší filmový dokument, velmi úspěšným dílem obou bratří je cenou Emmy ověřený snímek *Vladimir Horowitz: The Last Romantic* (1987). Mezinárodní asociace tvůrců dokumentárních filmů v roce 1994 A. Mayslesovi udělila *Career Achievement Award* – Cenu za významné životní dílo. Dalšími oceněními jsou *Cena Johna Griersona* za dokumentární tvorbu udělená S. M. P. T. E. (1977) a *Cena Prezidenta Americké společnosti kameramanů* (1998). Ve spolupráci s režisérkami S. Froemkeovou a D. Dicksonovou vytvořil film *LALÉE'S KIN: The Legacy of Cotton*, zachycující velice chudou komunitu žijící při ústí řeky Mississippi. Film získal *Cinematography Award na Sundance film Festival* v r. 2001. V dubnu letošního roku dostávají bratři Mayslesové *Career Achievement Award* na filmovém festivalu v Bostonu.

A. Maysles, který oslaví 50. výročí své filmářské kariéry, navštíví Olomouc jako host letošního jubilejního festivalu AFO 2005.

Návrh zpracovaný pro jednání VR UP – redakčně kráceno

Český Majáles 2005

V úterý **3. 5. 2005** propuknou v Olomouci tradiční studentské slavnosti. Ve 12.00 se na nádvoří Zbrojnice začnou řadit alegorické vozy, masky a další účastníci majálesového průvodu, který se ve 13.00 vydá po trase: Zbrojnice – Náměstí Republiky – Horní náměstí – Dolní Náměstí – Tržnice – louka u Envelopy. Ve 13.30 se na Horním náměstí uskuteční setkání účastníků průvodu s představiteli univerzity, města a kraje a volba Krále Majáles.

Celý program viz

<http://majales.upol.cz/?page=program>.
Český Majáles 2005 proběhne také v Plzni (29. a 30. 4.), Českých Budějovicích (5. 5.), Praze (4. 5.), Prostějově (6. 5.), Brně (11. 5.) a Ostravě (11. 5.).

Literární medievistická konference s mezinárodní účastí

Katedra germanistiky FF UP pořádá ve dnech **5.–7. 5.** v budově konviktů mezinárodní literární medievistickou konferenci *Deutsche Literatur im Donauraum*. Slavnostní zahájení konference se koná ve čtvrtek 5. 5. v 17 hodin v Kapli Božího těla UC UP. V pátek 6. 5. si účastníci vyslechnou přednášky literárních vědců z Německa, Rakouska, Švýcarska a České republiky od 8.30 hodin v Komorním sále, následující den v tutéž dobu ve Filmovém sále. Součástí konference je také koncert L. Ceralové, v jejímž podání zazní v Kapli Božího těla v pátek 6. 5. od 18 hodin cyklus písní P. Ebena. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Zkušební přístup do plných textů knih

Elsevier Science poskytl UP bezplatný zkušební přístup do značného množství knih dostupných na ScienceDirect. Knihy naleznete na adrese: <http://www.sciencedirect.com>. V sekci Books se zobrazí všechny elektronické publikace. Zelená ikonka označuje knihy dostupné v plném textu.

Upozornění: Připomínáme, že v ScienceDirect, InterScience, Springer, Blackwell a dalších databázích, které má UP zakoupeny nebo je jí poskytnut zkušební přístup, je přísně **zakázáno** stahovat plné texty pomocí robotu nebo jakýchkoli programů na automatické stahování dat.

Zkušební přístup do publikací Elsevier potrvá **do 15. 6. 2005**.

Blíží informace a dotazy na adrese: bis@upol.cz nebo tel. kl. 1722,1744.

Letní tábory pro děti

Akademik sport centrum UP připravuje Letní tábory pro děti ve věku 6–11 let s názvem *Tajuplná expedice za osmým divem světa aneb Šestí světadily za jedenáct dnů*.

Turnusy: I. **1.–11. 7. 2005**; II. **11.–21. 7. 2005**; III. **21.–31. 7. 2005**.

Místo: rekreační středisko Jestřábí-Rusava (Hosťvinské vrchy).

Cena: 3 400 Kč (DPH, doprava, ubytování v budově, stravování 5× denně, pitný režim, příprava a realizace programu, instruktóři, zdravotník, materiál, ceny).

Přihlášky: Akademik sport centrum UP, tř. Míru 115, Olomouc, tel. + zázn.: 585 636 452, 6451, mobil 775/91 20 40, <http://ascup.upol.cz>, e-mail: [hava.vyroubalova@upol.cz](mailto:hana.vyroubalova@upol.cz).

Rekreace na Pastvinách

FTK UP jako provozovatel sezónního střediska na Pastvinách v Orlických horách nabízí zaměstnancům UP a jejich rodinným příslušníkům rekreační pobyt **v termínu 9.–16. 7. 2005**. Plná penze na osobu a den (snídaně, oběd, svačina, večeře) činí 220 Kč, děti do deseti let polovinu. Ubytovna nebo buňka se dvěma až čtyřmi lůžky činí 75 Kč za lůžko a noc, čtyřlůžková chatka 300 Kč za noc.

Dotazy a přihlášky pí Dittrichová, tel. 585 636 034, e-mail: dittricho@ftknw.upol.cz.

O výzkumu pro Evropskou observatoř školního násilí

Na přelomu února a března letošního roku navštívila Pedagogickou fakultu naší univerzity paní **Magdalena Kohout Diaz**. Pro Evropskou observatoř školního násilí se sídlem v Bordeaux ve spolupráci s Katedrou pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP uskutečnila na osmi základních školách v Olomouci a okolí výzkum sociálního klimatu, který slouží mezinárodnímu srovnání školního klimatu. Bude zpracováván v Laboratoriu pro sociální výzkum v oboru pedagogiky a vzdělávání vedené prof. E. Debarbieux na Univerzitě V. Segalena v Bordeaux. Na tomto úkolu se úspěšně podílely studentky oboru pedagogika a sociální práce J. Kobzová a P. Ženčáková. Tato výzkumná aktivita je součástí mezinárodního projektu, do kterého je Katedra pedagogiky zapojena. Spolupráce započala na 1. celostátní konferenci *Školní šikanování*, uspořádané 30. 3. 2004 Katedrou pedagogiky PdF UP, pobočkou České pedagogické společnosti v Olomouci a celostátním sdružením Společenství proti šikaně, které se paní Magdalena Kohout Diaz zúčastnila.

Před ukončením výzkumné mise v Olomouci jsme paní Magdaleně Kohout Diaz položili několik otázek, abychom jí našim čtenářům přiblížili:

Kdo jste, kde jsou vaše kořeny?

Narodila jsem se v Praze v roce 1969. Naše rodinná kultura je hluboce zakořeněna do českých poměrů a do české tradice. Až do sedmi let jsem chodila do školy blízko domova. Rodiče se potom rozhodli jet, jako lékaři, na kooperaci do Tuniska. Otec nejdříve jel sám a několik měsíců potom jsme jeli za ním s matkou a tříletým bratrem. Život tam byl příjemný a zajímavý – odhalila se nám jiná kultura a úplně jiný způsob života. Po šestileté lůžtě jsme se odebrali domů, ale nemohli jsme si odvyknout od chuti svobody: přestože na nás čekaly velké překážky, rozhodli jsme se zůstat ve Francii. Rodiče znovu dělali medicínu od začátku a my jsme s bratrem nastoupili do francouzské školy. Začátky nebyly lehké, ale rodičům se zkoušky podařily, bratr se stal zubařem a já vystudovala filozofii v Bordeaux. Naše síla vždy byla v tom, že jsme v rodině nacházeli podporu.

Kde žijete a kde pracujete?

Poté, co jsem obdržela konkurs na profesorku filozofie, jsem dostala místo v Univerzitním institutu pro vzdělávání učitelů. Vyučuji tam v současné době filozofii, psychologii, pedagogiku a sociologii školství – převážně pro speciální pedagogy.

Jakými tématy se pracovní zabýváte?

Zajímá mě otázka školního násilí. Na toto téma píši doktorát v rámci univerzitní laboratoře LARSEF (Laboratoř pro sociální výzkum v oboru pedagogiky a vzdělávání) a Evropské observatoře školního násilí na Univerzitě Bordeaux. Výzkum probíhá i v České republice. Mimo to mě zajímá také psychoanalytický pohled na pedagogický vztah i integraci dětí s psychózou. Během posledních šesti let se vzdělávám ve

směru psychoanalýzy v Institutu „Champ Freudien“, který je ve spojení s Univerzitou Paris.

Kdy jste se s Olomoucí setkala poprvé, za jakých okolností?

V Olomouci jsem byla poprvé v roce 2004, kdy se konala první celostátní konference na téma školního šikanování. Byla to pro mne velmi důležitá okolnost, abych se informovala o českých výzkumech v tomto oboru. Měla jsem tam příležitost se setkat s velmi laskavými budoucími spolupracovníky – což je pro mne Pedagogická fakulta v Olomouci a její Katedra pedagogiky.

Co bylo předmětem zájmu při vaší současné návštěvě Pedagogické fakulty UP, s jakým přínosem, s jakými zkušenostmi?

Česká část mezinárodního výzkumu o školním násilí (který jsem představovala minulý rok na první celostátní konferenci na téma školního šikanování v Olomouci), se odvíjela v osmi školách v Olomouci a v okolí. Přínos bude nyní zpracován ve Francii a doplněn výzkumem v sedmi pražských školách. Je těžké, a bylo by proti vědeckému postoji, se tu rozepsat o prvních dojmech, pokud nejsou podpořené výsledky z výzkumu. Teprve po zpracování dotazníků a rozhovorů budou výsledky zveřejněny.

Co byste chtěla sdělit, i když jsme vám další otázku nepoložili?

Čtěla bych moc poděkovat vedení Univerzity Palackého za laskavé uvítání a speciálně kolegům katedry pedagogiky Pedagogické fakulty za mimořádnou odbornou i osobní pomoc.

*A. Bůžek, Ph.D., odborný asistent
Katedry pedagogiky PdF UP*

HABILITACE

Lékařská fakulta

Ve čtvrtek 5. 5. se na zasedání Vědecké rady LF UP v prostorách Uměleckého centra UP (Freskový sál, místnost č. 112, 1. poschodí, Univerzitní 3) uskutečnil následující **habilitační řízení**:

– **13.00 hod.:** **MUDr. Jaroslav Bačovský, CSc.**, odborný asistent III. interní kliniky FNO a LF UP, v oboru **Vnitřní nemoci**; habilitační práce: *Význam 99m-Tc-MIBI scintigrafie a stanovení markerů kostního metabolismu u mnohočetného myelomu*, habilitační přednáška s tezemi práce: *Význam 99m-Tc-MIBI scintigrafie a stanovení markerů kostního metabolismu u mnohočetného myelomu*. Přednáška na odborném fóru k habilitačnímu řízení *Aktuální přínos zobrazovacích metod u mnohočetného myelomu* byla přednesena dne 23. 2. 2005 v rámci přednáškového večera Hemato-onkologické kliniky v posluchárně Teoretických ústavů LF UP.

– **14.30 hod.:** **MUDr. Dagmar Pospíšilová, Ph.D.**, odborná asistentka Dětské kliniky FNO a LF UP, v oboru **Pediatric**; habilitační práce: *Klinické a patofyziologické aspekty vybraných vrozených poruch erythropoezy*, habilitační přednáška s tezemi práce: *Klinické a patofyziologické aspekty vybraných vrozených poruch erythropoezy*. Přednáška na odborném fóru *Molekulární diagnostika vybraných poruch erythropoezy* proběhla v rámci přednáškového večera Spolku lékařů Dětské kliniky LF UP a FNO pod názvem *Pediatric v éře molekulární biologie* dne 26. 1. 2005 v posluchárně Teoretických ústavů LF UP.

S habilitačními pracemi je možno se seznámit na referátu vědy a výzkumu Děkanátu LF.

-lfup-

Filozofická fakulta

Ve středu 11. 5. 2005 proběhnu před Vědeckou radou FF UP v zasedací místnosti Rektorátu UP, (Křížkovského 8) následující habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem:

habilitační řízení:

– **12.00 – Dr. Drs. Willem Willem Hugo Engelbrecht, Cand. Litt.** (odborný asistent Katedry nederlandistiky FF UP), v oboru **Teorie literatury**;

– **14.15 – PhDr. Tatyana Lazorčáková, Ph.D.** (odborná asistentka, vedoucí divadelní sekce Katedry divadelních, filmových a mediálních studií FF UP), v oboru **Teorie a dějiny dramatických umění**;

řízení ke jmenování profesorem:

– **13.15 – doc. PhDr. Vladimír Goněc, CSc.** (zástupce vedoucího Historického ústavu Masarykovy univerzity v Brně), v oboru **Historie**;

– **15.30 – doc. PhDr. Viktor Viktora, CSc.** (docent a vedoucí Katedry českého jazyka a literatury PdF Západočeské univerzity v Plzni), v oboru **Dějiny slovanských literatur (česká literatura)**.

Podrobnější informace k uchazečům najdete na www.ff.upol.cz/veda.

-ffup-

OHLÉDNUTÍ

Přednáška prof. Hilde Haiderové-Preglerové na Katedře divadelní, filmových a mediálních studií FF UP

Ve dnech 5.–8. 4. navštívila Katedru divadelní, filmových a mediálních studií FF UP významná představitelka oboru teatrologie, prof. Hilde Haiderová-Preglerová z Ústavu divadelní a filmové vědy a vědy o médiích vídeňské univerzity (Institut für Theater-, Film- und Medienwissenschaft an der Universität Wien). Proslovila zde obsáhlou přednášku, věnovanou jedné z nejzajímavějších kapitol moderní rakouské kultury, rakouskému, resp. vídeňskému kabaretu. Otevřela tak téma u nás prakticky neznámé.

V první části explikovala zmíněný divadelně, resp. kulturněhistorický fenomén na příkladu scénického monologu *Pan Karel (Der Herr Karl)*, (1961) od proslulého vídeňského kabaretiéra, herce a dramatika H. Qualtingera (spolupracoval C. Merz). Přítomní se mohli dozvědět řadu zajímavostí o okolnostech vzniku této „echt“ vídeňské hry, nedávno přeložené i do češtiny, jejímž protagonistou je zaměstnanec prodejny lahůdek, typický vídeňský maloměšťák, který pod maskou bodrosti a přátelskosti skrývá prospěchářskou povahu, nenávisť a fašistické smýšlení. Analýza textu byla doplněna projekcí televizního zpracování *Pana Karla* z r. 1961 (hra byla již psána se záměrem uvedení v televizi), v němž tehdy exceloval sám Qualtinger. Prof. Haiderová nezapomněla upozornit na velký skandál, který tato inscenace v Rakousku vyvolala a který Qualtingerovi vysloužil nelichotivou přezdívku „Nestbeschmutzer“ (ten, jenž kálí do vlastního hnízda). Druhá část přednášky byla věnována vývoji vídeňského kabaretu od počátku až po rok 1945. Důležitou zastávkou ve výkladu bylo období Jugendstilů, během něhož se zformovalo několik významných kabaretních scén, vydělujících se svými vysokými uměleckými nároky z linie pouhého zábavného kabaretu (výklad se týkal zejména kabaretu „Jung-Wiener Theater zum Lieben Augustin“, zmiňovány byly též „Cabaret Nachtlicht“ či „Die Fledermaus“). Největší pozornost však byla upřena k fenoménu literární-politického kabaretu ve Vídni 20. a 30. let („Politisches Kabarett“, „Der Liebe Augustin“, „Literatur am Naschmarkt“, „ABC“ aj.). Složitost postavení politického kabaretu ve 30. letech H. Haiderová dokumentovala exkurzem do společensko-politické situace tehdejšího Rakouska. (Politicky to byla doba pro Rakousko nanejvýše složitá. Od roku 1933 nastal obrát k autoritářskému stavovskému státu, jenž byl ústavně konstituován 1. května 1934. Kabarety tedy kritizovaly jak stávající režim v Rakousku (tzv. austro-fašismus), tak politickou situaci v Německu (nacionální socialismus). Vzhledem k tvrdé cenzuře to byla hra s ohněm. (...) Po anšlusu v březnu 1938 byly všechny politickokritické scény v Rakousku nekompromisně uzavřeny a kabaretiéři, z nichž mnozí byli židovského původu, se stali nepřáteli státu číslo jedna. Jen někteří přežili díky exilu.) Z umělců, kteří

toto štěstí neměli, byl vyzdvihnout jeden z nejvýraznějších rakouských literátů 20. století, J. Soyfer, kterému se v roce 1938 nezdařil útek do Švýcarska, načež byl odvečen do koncentračního tábora, kde v pouhých 27 letech zahynul. (Největší výukový sál vídeňského ústavu divadelní vědy dnes nese jeho jméno.) Pozornost byla dále věnována umělecké formě tehdejších kabaretů: byly rozvrženy do tří částí, z nichž nejdůležitější byla ta prostřední, tzv. „Mittelstück“ (asi hodinová hra satirického zaměření, navazující na tradici vídeňské lidové komedie s typovými postavami a kuplety). Závěrem se H. Haiderová ještě krátce zastavila u kabaretu „Das Wiener Werkel“ z let 1939–1944, jehož činnost bývá rozporuplně hodnocena již vzhledem k tomu, že vedle zakázaných umělců zde působili i členové NSDAP. Na konci bylo možné již jen konstatovat šíři dalších témat, jež se v souvislosti s rakouským kabaretem nabízejí – jedním z těch nejzajímavějších a přitom nejméně probádaných je např. rakouský exilový kabaret. V závěrečné diskusi byla otevřena také otázka paralel ve vztahu k českému kabaretnímu divadlu, které zejména v meziválečném období zjevně vykazovalo rysy politickokritického umění (z 20. a 30. let jmenujme alespoň soubory Jarda Revoluční scéna E. A. Longena, divadlo Dada, Červené eso či Osvobozené divadlo s jeho linií protifašistických kabaretně-revulčních programů Voskovce a Wericha, po roce 1945 pak tento vývoj vyvrcholil Divadlem satiry a ve Večerním Brnu).

Závěrem pár biografických dat k přednášející: prof. Hilde Haiderová se narodila r. 1941 ve Vídni, v r. 1966 ukončila studium oborů divadelní věda a germanistika, o dvanáct let později se pak habilitovala na vídeňském ústavu divadelní vědy, v jehož čele stála v období 1990–1999. Hlavními obory jejího vědeckého zájmu i pedagogické činnosti jsou antické divadlo, dějiny francouzského divadla, rakouské divadlo 20. století, dějiny rozhlasové hry, feministická teorie divadla a v neposlední řadě též problematika souvislostí mezi dějinami rakouského, resp. německého divadla a divadla českého. Z nejdůležitějších prací jmenujme alespoň tyto tři: *Verspielte Zeit. Österreichisches Theater der dreissiger Jahre* (spolu s B. Reiterer, 1997), *Zeit der Befreiung. Wiener Theater nach 1945* (1997) a *Der Mittagesser. Eine kulinarische Thomas-Bernhard-Lektüre* (spolu s B. Peter, 1999). Zabývá se též divadelní kritikou. Přednáší na významných evropských i amerických univerzitách a je členkou řady vědeckých společností. Za svůj přínos divadlu a teatrologii byla několikrát oceněna (je např. držitelkou prestižní „Ceny města Vídně“ či „Prstenu F. Grillparzera“).

Mgr. H. Spurná, Ph.D., Katedra divadelních, filmových a mediálních studií na FF UP

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Akademický senát Univerzity Palackého schválil na svém nedávném jednání (13. 4.) po delší diskusi mj. *Návrh dělení dotace MŠMT ČR v rámci UP na rok 2005*. Tento návrh však přijal s dodatkem, že dotace pro Informační centrum UP vzroste v roce 2005 mimořádně o 11,6 %. Předsedy ekonomické komise AS UP jsme se zeptali na genezi tohoto dodatečného usnesení.

Doc. J. Štefanides, předseda EK AS UP: Pokusím se srozumitelně vysvětlit tento delikátní počtářský problém. Vedení UP se při přípravě nového návrhu dělení dotace pro UP na letošní rok rozhodlo, v zájmu pozitivního přijetí v AS UP, přijmout výzvu senátora W. Bugela (CMTF), která zazněla na předchozím zasedání AS UP, aby loňský rozpočet IC UP byl v roce 2005 zvýšen pouze o 5 %. Nový návrh paní rektorky, předložený naposledy senátu, znamenal skutečně optické navýšení pouze o asi 5,1 %.

Problém vznikl v tom, že letos poprvé byly některé aktivity, dříve financované z rozpočtu IC UP, vyvedeny do centrálních prostředků UP. Představuje to částku 3,014 mil. Kč a o tu se také letos zvyšují odvody fakult právě do centrálních prostředků. Jenže tato částka zůstala nadále započítána v základu dotace pro IC UP na rok 2005. Korektní základ za rok 2004 měl po odpočtu asi tři milionů činit pouze 45,874 mil. Konečný návrh paní rektorky na rok 2005 však činí 51,381 mil., což vyjádřeno v korunách představuje reálné navýšení dotace ve prospěch IC UP oproti roku 2004 o 5,507 mil. Vztáhneme-li tuto částku k základu loňského roku 45,874 mil., činí procentní navýšení dokonce ještě o něco více, nežli uvádí usnesení AS UP, po přepočtu dojdeme k číslu 12,4 % navíc.

AS UP vzal tyto skutečnosti, na které upozornila ekonomická komise AS UP a hlasováním rozhodl takto: ponechal dotaci pro IC UP na rok 2005 ve výši navržené paní rektorkou, ale zároveň přijal doprovodné usnesení upozorňující na skutečné zvýšení dotace, které pokládá za mimořádné a v žádném případě by se nemělo v budoucnu opakovat.

-map-

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Katedra církevních dějin CMTF UP pořádá odbornou exkurzi pro studenty a další případné zájemce

Velehrad a památky Velké Moravy.

Termín: 12. 5.

Program: Králův stůl v Velehradu, Modrá – velkomoravský kostel, Velehrad – prohlídka baziliky a lapidária s kryptami; Staré Město – Památník Velké Moravy, Uherské Hradiště – Sady – metropolitní výšina, velkomoravský kostel.

Cena: 250 Kč (do konce dubna u pí. Vysloužilové, 4. patro CMTF). Odjezd: 6.00 hod. z ulice U realky, příjezd kolem 18.00 hod. Exkurzi vede prof. M. Pojsl.

Autorské čtení v Knihovně UP

Ve spolupráci s Britskou radou v Praze pořádá Knihovna UP ve čtvrtek **5. 5.** v 17 hod. v prostorách Britského centra KUP autorské čtení velšského básníka M. Stephense s následnou diskusí o Walesu a velšské literatuře.

Vstup volný, všichni zájemci o velšskou literaturu a rozhovor s autorem jsou srdečně zváni.

Knihovna UP – Britské centrum, Křížkovského 14, 1. patro, www.bc.upol.cz, bc@upol.cz.

Katedra přírodopisu a péstitelství PdF UP

a Klub ekologické výchovy v Praze

pořádají dne **25. 5. 2005**

vzdělávací seminář pro učitele základních a středních škol s názvem

Vyučování o přírodě, environmentální vzdělávání a výchova v rámcových vzdělávacích programech.

Hlavní náplní semináře, který proběhne na Katedře přírodopisu a péstitelství PdF UP (Purkrabská 2, Olomouc) od 9 hod., bude vzdělávací akce akreditovaná MŠMT s názvem *Ekologické pojetí učení o přírodě a RVP*.

Cena Františka Palackého

Cena Františka Palackého je oceněním vynikajících výsledků tvůrčí činnosti na poli vědy nebo kultury, které přispívají k prestiži České republiky a Univerzity Palackého v Olomouci.

Cenu uděluje jmenem Univerzity Palackého její rektor.

Cena se uděluje zpravidla jednou za dva roky a udělení je spojeno s finanční odměnou 50 000 Kč. Na tuto odměnu přispívá Obecní úřad v Hodslavicích a Městský úřad v Neratovicích podle smlouvy uzavřené s Univerzitou Palackého v Olomouci.

Návrh na udělení *Ceny Františka Palackého* může předložit každý člen akademické obce UP, a to Vědecké radě té fakulty, na které je zaměstnan. Návrh (vzor návrhového listu je k dispozici u úseku prorektora pro záležitosti vědy a výzkumu) se předkládá rektorovi cestou děkanátu fakulty.

Pro udělení *Ceny Františka Palackého* v roce 2006 je možno předkládat návrhy do **13. 5. 2005**.

Přednáška k počtě J. L. Fischera v roce 2005

„Přednáška k počtě J. L. Fischera“ se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Koná se zpravidla v listopadu.

K jejím přednesení vybere k tomuto účelu rektorem UP jmenovaná výběrová komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoli vědní oblasti.

Kterýkoliv člen akademické obce může podat svůj návrh na kandidáta přednášky. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění. Návrhy budou zaslány prorektorovi pro záležitosti vědy a výzkumu do **13. 5. 2005**.

Členem výběrové komise je prorektor pro záležitosti vědy a výzkumu a zástupce každé fakulty. Výběrová komise tajným hlasováním zvolí tři kandidáty; na první místo zařadí toho, který obdržel nejvíce hlasů.

Kandidát, který byl navržen výběrovou komisí (obdržel nejvíce hlasů), je oznámen Vědecké radě UP. Ta vyjádří svůj souhlas s navrženým kandidátem hlasováním.

Proč nezávislý interní audit?

Novelou zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (viz zák. č. 123/2003 Sb., ze dne 2. 4. 2003), vznikla veřejným vysokým školám v České republice povinnost zřídit útvar interního auditu a zajistit tak výkon služby interního auditu na veřejných vysokých školách. Zavádění této služby je na veřejných vysokých školách dlouhodobým procesem, avšak již dnes lze zaznamenat první výsledky. Mj. i v této souvislosti navštívil rektorku UP prof. J. Mačákovou ředitel odboru interního auditu MŠMT ČR PhDr. E. Mrázek, jenž těsně před jednáním poskytl Žurnálu UP následující rozhovor:

Můžete čtenářům Žurnálu UP přiblížit cíle této zákonné úpravy? V čem služba interního auditu spočívá a proč je pro vedení univerzity potřebná?

Zákon o finanční kontrole by měl nastavit systém kontroly toku finančních prostředků tak, aby bylo dosaženo celospolečenských cílů – v prostředí vysokých škol strategických cílů a záměrů rozvoje dané vysoké školy. Cílem této zákonné úpravy je posílení systému vnitřní finanční kontroly na veřejných vysokých školách o nový prvek – nezávislý interní audit, jenž je jedním z významných nástrojů vnitřního řídicího a kontrolního systému. Zákon řadí službu interního auditu pod vnitřní kontrolní systém. Ten má dva základní prvky: prvním je řídicí kontrola, tj. finanční kontrola zajišťovaná odpovědnými vedoucími zaměstnanci jako součást vnitřního řízení veřejné vysoké školy při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečňovaných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následné prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření, druhým prvkem je právě služba interního auditu, kterou zákon definuje jako organizačně oddělené a funkčně nezávislé přezkoumávání a vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly, včetně prověřování správnosti vybraných operací. Interní audit by měl hodnotit vnitřní řídicí a kontrolní systém vysoké školy, informovat rektora o zjištěných nedostatcích, podávat návrhy k jejich odstranění a návrhy směřující k plnění nápravných opatření. Když se např. rektor rozhoduje o toku prací a financí, tak nutně potřebuje někoho, kdo mu podá relevantní informace a také ujistění o určitých okolnostech. Ujistění o tom, zdali vysoká škola dosahuje plánovaných cílů, ujistění o tom, zdali dochází k hospodárnému, efektivnímu a účelnému vynakládání finančních prostředků. Právě toto nezávislé objektivní ujistění má poskytnout služba interního auditu, která má samozřejmě řadu dalších funkcí, avšak ta, kterou jsem zmínil, je základní. I přesto, že se z hlediska systémových změn jedná o službu novou, musím říci, že některé veřejné vysoké školy již dnes – tedy po zkušenosti zhruba jednoho roku – disponují docela zdatnými interními auditory.

Je tedy pravda, že před změnou uvedeného zákona tato služba na vysokých školách neexistovala?

Ano, v tomto smyslu neexistovala.

Rektorku UP navštívíte mj. i v souvislosti s tzv. twinningovým projektem „Posílení vnitřních finančních kontrolních mechanismů v prostředí VVŠ“,

kteřý je zaměřen nejen na interní audit, ale i na finanční management VVŠ. Je v současnosti snad jedním z nejdůležitějších připravovaných dlouhodobých projektů v dané oblasti.

Zavádění interního auditu na VVŠ je dlouhodobý proces, který začíná vytvořením útvarů a získáním kvalifikovaných osob v oboru. Zkušenosti interní auditori by měli umět poskytovat poradenství v oblasti hospodaření s finančními prostředky a měli by se neustále vzdělávat. V rámci jednání s rektorkou UP prof. J. Mačákovou, CSc., chci především pozitivně zhodnotit dosavadní práci oddělení vnitřního auditu a kontroly Univerzity Palackého v Olomouci, především pak práci jeho vedoucího Ing. Z. Krížky, který zastává mj. i velmi důležitou roli v projektu, o němž jste se v dotazu zmínil. Projekt je obecně zaměřen na posílení vnitřního kontrolního systému na veřejných vysokých školách cestou implementace principů evropské dobré praxe pro řádnou správu a řízení veřejných financí v prostředí veřejných vysokých škol. Cílem projektu je jak posílení nezávislé objektivně ujišťovací funkce nově koncipované služby interního auditu, tak i posílení finančního managementu a účinnosti jeho kontrolních mechanismů. Interní audit se pochopitelně nepohybuje ve vzduchoprázdnu, je službou nejen rektorovi vysoké školy, ale také partnerem finančnímu managementu. Je velmi důležité, aby obě strany věděly, co lze od této služby očekávat, aby mj. i věděly, že jí není možné ztotožňovat s kontrolou. Pro práci interních auditorů vysokých škol je nezbytná spolupráce, je důležité, aby jednotlivé úseky VVŠ i jednotlivci naopak upozorňovali na možná rizika, aby si např. i sami prostřednictvím rektora vyžádali součinnost interního auditu – i oni potřebují občas nezávislé ujistění o tom, že naplánované činnosti, za které nesou odpovědnost, probíhají tak, jak by měly. I proto je projekt zaměřen také na finanční management.

Pročtež zavádění interního auditu na VVŠ náročný proces – ve finále by měl přinést efektivní integraci služby interního auditu do vnitřního kontrolního systému dané vysoké školy – obrátili se někteří interní auditori (v řadě případů i rektori nebo kvestori VVŠ) s prosbou o metodickou pomoc na MŠMT ČR. Můžete ji konkretizovat?

Ano, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR nabídlo veřejným vysokým školám v této oblasti podporu a pomohlo auditorům VVŠ připravit projekt spolupráce interních auditorů VVŠ, do něhož se postupně zapojily všechny VVŠ, jež mají útvar interního auditu zřízen. Tato spolupráce je v současné době plně podporována i Centrální harmonizační

jednotkou Ministerstva financí ČR (tento organizační útvar Ministerstva financí metodicky řídí a koordinuje výkon finanční kontroly ve veřejné správě). Rád bych ale zdůraznil, že MŠMT ČR nenese za službu interního auditu na VVŠ žádnou zodpovědnost, a tudíž ani nemá žádné rozhodovací pravomoci. MŠMT ČR může pouze provádět kontrolu hospodaření veřejných vysokých škol – a do této kontroly samozřejmě spadá i kontrola, zda mají VVŠ zřízen a udržován vnitřní kontrolní systém, který splňuje požadavky zákona o finanční kontrole.

Jde tedy především o prevenci...

Celý systém je nastaven tak, aby prevence byla na prvním místě. Služba interního auditu nepředstavuje následnou kontrolu. Interní auditor se zaměřuje na zodpovězení otázky, zda má vysoká škola zřízen efektivní vnitřní kontrolní systém a zda aktivně řídí rizika, která jsou s její činností spojena a zda přijímá opatření k minimalizaci rizik dříve, než dojde k finančním nebo jiným ztrátám. A pro takovou práci potřebuje interní auditor informace. Interní auditor studuje ve vylčeném čase daný problém, k dispozici musí mít veškeré informace, přístup ke všem materiálům, které jsou zapotřebí – k tomu ho opravňuje mandát od rektora.

Můžete shrnout dosavadní kroky v dané oblasti? Jaké výsledky spolupráce interních auditorů VVŠ přinesla?

Nemohu se samozřejmě vyjadřovat za jednotlivé vysoké školy, trůfám si ale říci, že v obecné rovině již dochází k posunu ve vnímání role interního auditu na vysokých školách, a to i zásluhou spolupráce interních auditorů z veřejných vysokých škol. Interní auditori VVŠ si vyměňují své zkušenosti s fungováním služby interního auditu na vysokých školách, zkvalitňují pravidla pro fungování služby interního auditu na veřejných vysokých školách, vyměňují si zkušenosti s konkrétními typy auditů a s konkrétními riziky v činnosti veřejných vysokých škol. Protože služba interního auditu je součástí vnitřního kontrolního systému, dochází ke změnám v celém kontrolním systému veřejných vysokých škol a projevuje se to např. tím, že rektori, ale i ostatní akademičtí funkcionáři nebo pracovníci, kteří rozhodují o toku finančních prostředků na vysokých školách, už dnes vědí, v čem služba interního auditu spočívá a přestávají ji spojovat s činností kontroly. V obecném měřítku dochází k výraznému posilování služeb interního auditu. Hovořím-li o dosavadních krocích, musím zmínit dobrovolnou velmi aktivní činnost auditorů vysokých škol, kteří mj. pracují na projektu Spolupráce interních auditorů VVŠ¹. Náš projekt spolupráce je nezávislý, dobrovolný, založený na výměně zkušeností a společném hledání cest, jak problémy řešit. A chtěl bych závěrem zdůraznit, že i přesto, že projekt spolupráce interních auditorů VVŠ i připravovaný twinningový projekt podporuje MŠMT a MF ČR prostřednictvím Centrální harmonizační jednotky, pomoc zmiňovaných ministerstev bude poskytnuta jen tehdy, když si ji interní auditori a vedení veřejných vysokých škol vyžádají. Záleží především na jejich aktivním přístupu, jak využijí existující možnosti pro zkvalitnění vnitřního řídicího a kontrolního prostředí na veřejných vysokých školách.

Ptala se

M. Hronová, foto -map-

¹ Interní auditori VVŠ si zvolili ze svých řad zástupce, kteří v úzké spolupráci s ředitelem odboru interního auditu a kontroly MŠMT ČR PhDr. E. Mrázkem a zástupcem Centrální harmonizační jednotky Ministerstva financí ČR JUDr. Josefem Včelákem připravují jednání a další projekty reagující na potřeby interního auditu VVŠ. Jedním z šesti zástupců je Ing. Zbyněk Krížka, vedoucí oddělení interního auditu a kontroly Univerzity Palackého v Olomouci.

Oddělení interního auditu a kontroly UP pracuje téměř rok

Oddělení interního auditu a kontroly UP vzniklo před necelým rokem, a to v návaznosti na změnu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (další informace viz Statut interního auditu UP, <http://www.upol.cz/odkazy/uredni-deska/normy-up/>).

S ohledem na zhruba roční působení tohoto oddělení jsme se na dosavadní činnost úseku dotázali jeho vedoucího Ing. Z. Krížky:

Uplnul přibližně rok ode dne, kdy jsem byl paní rektorkou jmenován do funkce vedoucího interního auditu a kontroly UP. Ale oddělení interního auditu a kontroly UP de iure vzniklo vlastně až 30. 8. 2004 z rozhodnutí rektorky UP a stejného data je i Statut interního auditu UP. Interní audit byl organizačně spojen s kontrolou. Podobně tomu bylo i na jiných veřejných vysokých školách – patrně proto, že interní audit je součástí kontroly, ovšem s tím významným rozdílem, že jde o kontrolu řídicí, a jak se vyjádřil dr. Mrázek, ředitel odboru IA a kontroly MŠMT ČR, základním atributem interního auditu je služba označovaná jako ujišťovací. Víceleté zkušenosti interních auditorů ze soukromého sektoru potvrzují, že v počátečních fázích činnosti interního auditu sice převažují prvky kontrolní, jejich podíl ale klesá ve prospěch služby konzultační a zejména pak ujišťovací. Je to pomyslná auditorská meta, ke které se snaží zpracovat každý interní auditor, nás, pracovníky zajišťující výkon interního auditu na UP nevyjímaje. Na cestě k ní je potřeba, aby vedoucí zaměstnanci a funkcionáři neustále vyhodnocovali rizika spojená s činnostmi, za které z titulu svých funkcí nesou odpovědnost a za asistence interního auditu hledali řešení směřující k minimalizaci těchto rizik, ideálně k jejich úplnému odstranění.

Interní audit zpracoval za své působení Statut interního auditu UP a návrh mapy rizik UP, provedl dva auditů zaměřené na audit finanční a audit souladu. Později, na základě jednoho z nich, bylo provedeno forenzní šetření. Dále oddělení zpracovalo několik stížností postoupené MŠMT ČR nebo adresované přímo na UP. Mimo to samozřejmě probíhá kontrolní činnost podle schváleného plánu kontrol, kterou zajišťuje kontrolor UP.

-map-

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

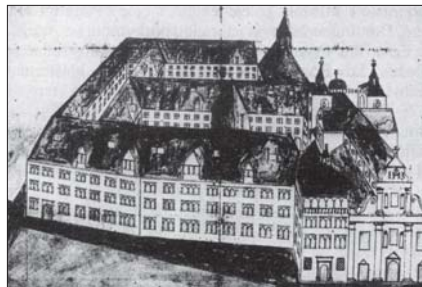
8. RUMER Gregorius (Řehoř), S.J. (* 1569 Báhoň na Slovensku – † 29. 9. 1627 Brno), rektor od 3. 9. 1613 do 23. 3. 1618

(II) Rumerovo úspěšné působení v úřadě rektora olomoucké akademie a koleje TJ, ukončené 23. března 1618, a zřejmě i jeho osobní styky s českým králem Ferdinandem II. (korunovaným v Praze 29. června 1617), od r. 1619 římskoněmeckým císařem, přispěly k rozhodnutí tehdejšího generála Tovaryšstva Ježíšova Mutia Vitelleschiho jmenovat Řehoře Rumera do čela rakouské jezuitské provincie jakožto nástupce provinciála Albera. Přesně dva měsíce po Rumerově odchodu z Olomouce, 23. května 1618, došlo k tzv. pražské defenestraci, kdy radikální účastníci sjezdu české protestantské šlechty vyhodili z oken Pražského hradu prohabsburské místodržící Jaroslava z Martinic a Viléma Slavatu z Chlumu a Košumberka, jakož i místodržitelského sekretáře Filipa Fabricia Plattera z Rosenfeldu; 25. května zvolili stavové novou zemskou vládu sestávající ze 30 direktorů. Během těchto událostí, jimiž započalo nejen české stavovské povstání, ale i tři desetiletí trvající mezinárodní konflikt, nazývaný třicetiletá válka, pobýval rakouský jezuitský provinciál Řehoř Rumer v Praze. Jezuitské školy v Klementinu byly neprodleně uzavřeny a jejich žáci se rozešli do svých domovů; 25. května odcestoval provinciál Rumer s většinou pražských jezuitů do Chomutova, kde našli dočasné útočiště ve zdejší jezuitské koleji (založené r. 1591). Na počátku června bylo Tovaryšstvo Ježíšovo dvěma dekrety stavovských direktorů (z 2. a 9. června) vypovězeno z Čech, jeho příslušníci se rozešli do jezuitských kolejí na Moravě a v německých zemích, mnozí pak sloužili jako polní kaplani císařských regimentů. Když se k českému protihabsburskému povstání připojila i moravská evangelická šlechta, byl řád Tovaryšstva Ježíšova dne 6. května 1619 vypovězen rovněž z Markrabství moravského a v lednu 1620 po vzniku protihabsburské konfederace evangelických stavů Uher, českých zemí a Rakous byli jezuité vyhnáni i z Uher.

Vítězství spojených vojsk císařských a vojsk katolické Ligy nad armádou evangelických stavů na Bílé hoře 8. listopadu 1620 Tovaryšstvo Ježíšovo uvítalo jako „viktorii“ katolické konfese nad „herezí“ a jako základ restituce a dalšího rozkvětu Tovaryšstva v habsburských zemích. Provinciál Řehoř Rumer se neprodleně ujal úkolu vrátit koleje a řádové domy TJ jejich původnímu účelu, zejména se postaral o návrat pražského jezuitského rektora Valentina Koruny z Pásova. Již 18. října 1621 bylo v Klementinu opět otevřeno jezuitské gymnázium s 1540 žáky, na sto alumnů měl k tomu datu pražský jezuitský seminář. Majetek kolejí a řádových domů se v následujících letech rozrůstal podílem na konfiskovaných statcích účastníků stavovského povstání.

Zásadní změnou organizační struktury Tovaryšstva Ježíšova byl vznik české jezuitské provincie (zahrnující Čechy, Moravu, Slezsko a obě Lužice), navržený generálnímu představenému TJ Mutiovi Vitelleschimu kongregací rakouské provincie ve Štýrském Hradci 10. dubna 1622. Vitelleschi s návrhem vyslovil souhlas a z předložených kandidátů zvolil dne 15. července 1623 do čela české provincie dosavadního rakouského provinciála Řehoře Rumera, rakouským provinciálem pak jmenoval vizitátora TJ Johanna Argentiho. K promulgaci (vyhlášení) české provincie TJ a jejího provinciála došlo dne 23. září 1623 v kapli jezuitské koleje v Českém Krumlově. Nová provincie čítala 246 jezuitů, z toho 110 kněží, působících v sedmi kolejích (Praha, Chomutov, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Kladsko, Olomouc, Brno). Prvními konzultory provinciála Rumera byli jezuité Petr Jiménez, nový rektor pražské jezuitské koleje U Sv. Klimenta a současně rektor Karolo-Ferdinandey, tzn. spojené klementinské jezuitské akademie – Ferdinandey a Univerzity Karlovy – Karolina (v letech 1600–1667 a 1618–1622 byl Jiménez rektorem olomoucké koleje a akademie TJ), Martin Santino, kancléř Karolo-Ferdinandey, Valentin Koruna a Pavel Thurn, Rumerův stálý průvodce a pomocník.

K hlavním úkolům provinciála Rumera náležela péče o jezuitský dorost ve dvou probačních domech, jednak v menším noviciátu pražském, jednak v noviciátu brněnském, do něhož přišlo v roce 1625 29 noviců z českých zemí a 11 noviců z Belgie, v roce 1629 činil počet noviců 41. Ne všichni novicové však procházeli řádovou probací úspěšně, například v roce 1625 jich bylo 13 z noviciátu propuštěno. Stál-li probační dům na počátku jezuitovy řeholní dráhy, pak na jejím závěru mohl být profesní dům jakožto sídlo jezuitských profesů, složivších čtyři slavné řádové sliby. Na rozdíl od probačních domů a kolejí různého typu, které měly právo vlastnit společný majetek, musel být profesní dům vydržován z almužen. Pražský profesní dům TJ vznikl 11. července 1625 při kostele sv. Mikuláše na Malé Straně, v roce 1628 byla při profesním domě zřízena jezuitská kolej, gymnázium a seminář sv. Andělů.

▲ Ideální pohled na kolej a akademii TJ U Sv. Klimenta (Klementinum) v Praze na Starém Městě. Kresba z počátku 17. století

Významnou součástí pobělohorské rekatolizace v Čechách bylo již zmíněné spojení katolické Ferdinandey s utrakvistickým Karolinem v tzv. Karolo-Ferdinandey, čímž vzniklo v Čechách jediné vysoké učení pod správou Tovaryšstva Ježíšova. Stalo se tak již 10. listopadu 1622 s tím, že rektorem této univerzity, nazývané obvykle Universitas Pragensis, někdy též

Univerzita Karlo-Ferdinando-va, mohl být jedině rektor klementinské koleje jmenovaný generálem TJ; jezuitskému rektorovi pak bezprostředně podléhali všichni profesori (i na fakultách „světských“ – lékařské a právnické), jakož i univerzitní kancléř, rovněž jezuita. Poněvadž právo na hodnost univerzitního kancléře měl pražský arcibiskup, byl tak dán základ vleokoucích se sporů mezi Tovaryštvem Ježíšovým a pražským arcibiskupem Janem Lohellem

a jeho nástupcem Arnoštem Vojtěchem hrabětem Harrachem, jež nadále omezovaly srvcovanost Tovaryšstva nad pražským vysokým učěním.

Více než kompetenční spory na pražské univerzitě ležely provinciálovi Řehoři Rumerovi na srdci misijní aktivity dosavadních řádových domů v rámci české provincie TJ a zřizování domů nových. Vedle již zmíněného vzniku profesního řádového domu v Praze na Malé Straně spadá do období Rumerovy správy české jezuitské provincie založení jezuitských kolejí v Jičíně (1623), Kutné Hoře (1626), Jihlavě (1624), ve Znojmě (1624), v Nise (1622), ve Velkém Hlohově (1625) a v Opavě (1625), čímž se počet těchto kolejí proti původnímu stavu zdvojnásobil.

Pobělohorský rozmach Tovaryšstva Ježíšova v zemích Koruny české stál představeného české jezuitské provincie mnoho sil, takže začal pochybovat o svých schopnostech zastávat tento náročný úřad. V dopise ze 4. listopadu 1623 vyzýval proto řádový generál Mutius Vitelleschi provinciála Řehoře Rumera, aby při svých úkolech vytrval. Během posledních let svého života Řehoř Rumer velice trpěl bolestmi způsobovanými močovými kameny; zemřel v Brně 29. září 1627.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

Spoločnosť pre trvalo udržateľný život Slovenskej republiky, Spoločnosť pro trvale udržateľný život v České republice, Regionálne environmentálne centrum Slovensko, Mimovládny výbor Naše Tatry a Týdeník Mosty vyhlásily 1. 4. 2005 **čtvrtý ročník soutěže o nejlepší esej** na téma

Udržateľný spôsob života.

(při příležitosti kalamity v Tatrách, s důrazem na vztah člověka k přírodě, budoucnost národních parků a udržitelný život v jejich zázemí)

Soutěž se může zúčastnit každý posluchač vysokoškolského studia na kterékoli univerzitě na Slovensku i v České republice.

Rozsah eseje: 3–5 rkp. stran, rádkování 1,5, velikost písma 12, Times New Roman CE.

Kritéria hodnocení: aktuálnost přístupu a originalita zpracování; schopnost zaujmout čtenáře a přesvědčivě vyjádřit vlastní názor; seriózní práce s prameny; literární hodnota; návrhy řešení (aplikabilita).

Soutěžní práce je třeba zaslat **do 20. 5. 2005** na adresu: STUŽ/SR, Staroturský chodník 1, 811 01 Bratislava, na vědomí: REC Slovensko, Vysoká 18, 811 06 Bratislava; stuz@nexta.sk; geogmesz@savba.sk; rec@changenet.sk.

Soutěžící nechtě uveďte přesnou adresu domů, do školy, telefon a e-mail.

Výsledky soutěže budou ohlášeny 1. 6. 2005.

Průběžné informace budou dostupné na www.stuz.sk a www.rec.sk.

S cílem povzbudit a rozšířit znalosti a výzkum o Latinské Americe a Pyrenejském poloostrovu mezi vysokoškolskými studenty v České republice, vypisují velvyslanectví iberoamerických zemí Argentiny, Brazílie, Kuby, Chile, Španělska, Mexika, Peru, Portugalska, Uruguaye a Venezuely akreditovaná u vlády ČR soutěž

Iberoamerická cena/Premio Iberoamericano

za následujících podmínek:

- zúčastnit se mohou čeští vysokoškolská studenti bakalářského a magisterského studia žijící v České republice, kteří předloží práci s přímým vztahem k Latinské Americe nebo Iberskému poloostrovu; účastníci musí předložit doklad o studiu na vysoké škole;
- práce musí být vypracovány ve španělském nebo portugalském jazyce; hodnocen bude jednak jejich obsah, jednak jazyková úroveň;
- maximální rozsah práce (vyjma eventuální bibliografie a příloh) je 20 stran; typ písma *Times New Roman*, velikost 12, dvojitě řádkování, u poznámek velikost písma 11; všechny práce musí být řádně podepsány autorem. V práci musí být uvedeno celé jméno, věk, studijní ročník, adresa bydliště, e-mail, telefonické spojení a jméno akademické instituce, kde soutěžící studuje;
- práce musí být odevzdány v tištěné a elektronické verzi (na disketě) v kanceláři sekretáře Pro Tempore (Kubánské velvyslanectví, Sibiřské nám. 1, Praha 6, 160 00 Praha 6) nejpozději 11. listopadu 2005 (do 15.00 hod);
- po obdržení všech prací se sejde porota, která jednotlivé příspěvky vyhodnotí a udělí příslušné ceny a vyznamenání;
- porota udělí tři hlavní ceny: první cenu ve výši USD 1 000, druhou cenu ve výši USD 750, třetí cenu ve výši USD 500;
- ceny budou předány během ceremoniálu na Karlově univerzitě v prosinci 2005;
- odevzdané práce mohou být šířeny na filologických a filozofických fakultách v České republice a na webových stránkách www.premioibam.cz, případně v jiných prostředcích, jež by „Iberoamerická cena“ považovala za vhodné.

6. DUBNA-6. KVĚTNA

Ateliér prof. M. Karla se představuje. Výstava studentů a absolventů VŠUP v Praze. UC UP (1. patro).

6. DUBNA-10. KVĚTNA

Transcendence. Výstava velkoformátových kreseb a maleb dětí, studentů a umělců. UC UP, Galerie Podkrovní.

11. DUBNA-13. KVĚTNA

Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě. Výstava prací Studia Experiment. UC UP, Galerie Schody, 3. patro.

3. KVĚTNA

Majáles 2005: tradiční studentské slavnosti (více informací na www.majales.upol.cz).

Doc. R. Halaš, Ph.D. (PřF UP): Rozšíření ideálů v posetech. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP (Tomkova 40), posluchárna č. 301, 13 hod.

Cembalový recitál K. Chrobokové (posluchačka JAMU). Zazní skladby ze soutěže Pražské jaro 2005, UC UP, Kaple Božího Těla, 19 hod.

4. KVĚTNA

Dětská literatura formou divadelních skečů. Divadelní představení studentů Katedry angličtiny PdF UP. PdF UP, učebna č. 49, 15 hod.

RNDr. P. Petřík (Katedra botaniky PřF UK, Botanický ústav AV ČR): **Co se můžeme dozvědět z rozšíření rostlin? Aneb co možná nevíte o síťovém mapování.** Přednáška. PřF UP (Šlechtitelů 11), velký přednáškový sál, 16 hod.

5. KVĚTNA

Mgr. P. Sušila: Leaf optical properties – selected results of modeling. Odborný seminář. PřF UP (tř. Svobody 26), učebna SV-F8, 14 hod.

6. KVĚTNA

Studium historie a archivnictví na FF UP. Informační blok. Aula FF UP, 9.30-16.00 hod.

-red-

Jeden svět v Olomouci

Letos se již po šesté se olomoucké veřejnosti představí mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět pořádaný společností Člověk v tísni, o.p.s. Filmové projekce budou probíhat od 9. do 13. 5. 2005 již tradičně v sále Divadla hudby Olomouc. Jeden svět 2005 v Olomouci nabídne 22 filmů z celého světa i bohatý doprovodný program. Slavnostní zahájení proběhne 9. 5. na Horním nám. od 15 do 18 hod. Více na www.jedensvet.cz.

placená inzerce

Luxusní prostředí – profesionální úroveň
Business hotel ALLEY ****

Pro Vaši PROMOCI, SVATBU a jinou významnou událost
Vám nabízíme sváteční MENU o čtyřech chodech v ceně již od 350 Kč na osobu. Těšíme se na Vaši návštěvu.

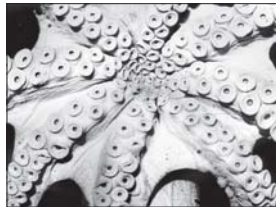
Business hotel ALLEY, Michalské stromořadí 5, Olomouc, tel. – provoz: 585 205 156, tel. – recepce: 585 205 100-6.

Literární poklady versus zoologie

Na Univerzitě Palackého, a to na Filozofické fakultě, tvoří součást tamního studijního materiálu perly světové krásné literatury. Naproti tomu na Přírodovědecké fakultě představují pracovní substrát mj. zvířátka. Následující povídání nebudíž chápáno jako mezifakultní konflikt, nýbrž jako malý příspěvek k tomu, jak zoolog čte klasiky:

Chobotnice je mi milejší jako oběd než jako obědvající

Z románů Victora Huga patrně zoologa nejvíc pobaví slavní „Dělníci moře“. Konkrétně kapitola líčící zápas námořníka s obří chobotnicí. Při pouštím, není to čtení pro jemné duše, ale nebojte se, nakonec to dopadne dobře. Ale co tomu šťastnému konci předchází?

▲ Přísavky chobotnice

„Není pevnějších pout, než jsou ramena hlavonožce. Dráp není nic ve srovnání s přísavkou. Drápem vniká zvíře do vašeho těla. Přísavkou přecházíte vy sami do těla zvířete. Chobotnice na vás spočívá tisícerými ohavnými ústy. Tygr vás může jen pohltnout, chobotnice – strašná představa! – vás vstřebává. Čtíte, jak jste pozvolna vyprazdňováni do tohoto příšerného pytle, kterým je tělo nevtora.“

Victor Hugo měl jistě mnohou příležitost pořádit si na rybím trhu nějakou menší chobotnici pro svou kuchyni. Z vlastní zkušenosti bych mu mohl takovou hlavonožčí pochoutku, ať už chobotnici, sépie, nebo

oliheň, vřele doporučit. Kdyby tak býval učinil a kdyby si bez předsudků svou budoucí večeři dobře prohlédl, musel by si všimnout, že řady přísavek na chapadlech jsou jen miskovité prohlubně, tedy žádná „tisícerá ústa“ vedoucí do nitra těla a sloužící k vysávání kořisti. Takovou přísavku s funkcí úst má například mihule nebo i naše obyčejná pijavka. Přísavky chobotnic mají výlučně funkci přichycovací: při uchycení kořisti, při šplhání na podmorském skalisku. Pro vlastní požívání slouží ústa ukrytá na spodní straně těla uprostřed věnce chapadel. Vypadají jako velké obrácené papouščí zobák s ostrými čelistmi.

▲ Ústa mihule mořské

Ale abych řekl pravdu: skutečnost, že vím lépe než Victor Hugo, jak chobotnice skutečně svou potravu požívá, nedělá mně, její potenciální kořisti, tuto představu méně příšernou!

Doc. E. Opatrný,
Katedra zoologie a antropologie PřF UP, foto autor

Diskuse, názory, ohlasy

Na Pedagogické fakultě se vřela krásná tradice

Vedení školy jednou v roce zve pracovníky, kteří mají kulaté výročí narození, aby jim popřalo a poděkovalo za dosavadní práci. Letos jsem měla tu čest a potěšení být při tom. V zasedací síni Děkanátu se nás sešlo několik jubilatů různého věku, od padesáti až po devadesát let. Pan děkan měl pro každého milé slovo, stručným a vtipným způsobem ocenil naši práci, od profesora až po vrátnou. Potom nám spolu s dalšími akademickými funkcionáři předal věcné a květinové dary a pozval nás na malé občerstvení. V srdečném a neformálním ovzduší rychle plynul čas a jen neradi jsme opouštěli pohostinné prostředí Děkanátu.

Budeme rádi a vděčně vzpomínat! Děkuje!

A. Kokešová

Open Kvítk (4.–6. 5.)

Část letošního ročníku mezinárodního festivalu *Divadelní Flora 2005*, které pořádá Moravské divadlo Olomouc, proběhne v prostorách **Uměleckého centra UP** (vstup zdarma):

4. května

- 14.30 – filmový sál: *Modrý samet* (D. Lynch, USA, 1986)
- 17.00 – filmový sál: *Brazíl* (T. Gilliam, Velká Británie, 1985)
- 19.30 – divadelní sál: *Katharze* (J. Vránová); *Uletená píseň* (T. Krivošík SK)
- 19.45 – filmový sál: *Žádostivá těla* (X. Giannoli, Francie, 2003)
- 20.30 – nádvoří: *F-dur jazzband* (koncert)
- 21.45 – parkán: *Mezi nebem a zemí* (L. Třebický, Divadlo Okolo)
- 22.30 – nádvoří: *Presburger Klezmer Band SK* (koncert)

5. května

- 14.00 – divadelní sál: *Or not to be* (Y. Gertsman, Teatr Novogo Fronta, RU)
- 15.00 – filmový sál: *Tuvalu* (V. Helmer, Německo, 1999)
- 17.00 – filmový sál: *Intimita* (P. Chéreau, Francie, Velká Británie, Německo, Španělsko, 2001)
- 19.30 – divadelní sál: *Vrstvy tváře* (S. Sakuma & A. Shimizu, JAP)
- 19.45 – filmový sál: *Kapky deště na rozpálených kamenech* (F. Ozon, Francie, 2000)
- 20.30 – nádvoří: *Pavel Fajt & Dodo Šošoka* (SK, koncert)
- 21.45 – parkán: *Circus Distown II.* (Divadlo Continuo Malovice)
- 22.45 – nádvoří: *Banana* (koncert)

6. května

- 14.00 – divadelní sál: *Mama Luna* (V. Švábová); *Noise* (V. Švábová & T. Procházka, Alfred ve dvoře, Praha)
- 15.15 – filmový sál: *Černá kočka, bílý kocour* (E. Kusturica, Francie, Německo, Jugoslávie, 1998)
- 17.30 – filmový sál: *Láska na grilu* (A. Dresen, Německo, 2002)
- 19.30 – divadelní sál: *Král Lear* (N. Sawa, JAP)
- 19.45 – filmový sál: *Tokyo Eyes* (J.-P. Limosin, Francie, Japonsko, 1998)
- 20.30 – nádvoří: *Ruchadze Band* (koncert)
- 22.00 – UCUP/Zbrojnice: *Phantomysteria* (Teatr Novogo Fronta, RU)
- 23.00 – nádvoří: *Sto zvířat* (koncert)

Změna programu vyhrazena.

Bližší informace o Divadelní flóře 2005: www.divadelniflora.cz.